

HÉTFOORDÍTÓ

Meglehet, **Nahlik Gábor** úr, a televízió frissiben kinevezett kormánybiztosa (bocs', alelnöke) a világ legjobb topmenedzsere. Az is megeshet, hogy szervezői képessége túlszárnyalja **Iacocca** zseniségét. De az már bizonyos, hogy diplomáciai tapasztalata, tapintata a nullával határos. Aminthogy abban is biztosak lehetünk: Nahlik úr még annyira sem ismeri az emberi lélek tűróképességét, természetrajzát, mint a legostobább pártállami komisszár.

Mert a kormánybiztos (bocs', alelnök) — a korábbi

komisszárak látszólagos megnyugtató, „kivárást” taktikájával ellentétben — még türelmi időt sem adott saját főnökének és a televíziósoknak. Amint belépett a volt tőzsdepalota kapuján — míg főnöke „szociológiát tanítgatt” Amerikában —, azonnal új koordinátorokat, vezetőket nevezett ki. (Lehetőleg Hankiss ellenfelei között „szemelgetett”, no meg azok között, akik már bizonyították az MDF iránti lojalitásukat a kormánypárti lapokban.)

Emelés, pártos modorban

Na persze az is megeshet, hogy **Nahlik Gábor** úr, a „sztochasztikus rezgésfolyamatok” vizsgálója, doktora — jó előre érzékelt a kormánykörökből érkező, csöppet sem véletlenszerű jelenségek rezgéseit is. Különben honnan a fenéből tudta volna, hogy az első órában kit kell kinevezni? S melyik híradóműsort kell megszüntetni?! Naná, hogy a 2-es híradóját, amely — a **Pálty G.**-csoporttal ellentétben — valamelyes tárgyilagosságra törekszik.

Különben sohasem értettem igazán a két híradó körüli csatákat... Legalábbis afféle „hírbuziként”, a 2-es Híradó nélkül is pontosan érzékel-

tem, hogy miként módosulnak, szelődülnek, MDF-esednek az események az 1-es csatorna esti műsorában. (Az „érzékeléshez” elég meghallgatni a rádió 6 órakerkező Krónikáját.) De hogy ne csak úgy „átbotában” vádaskodjak — íme egy ékes példa. Alig pár nappal ezelőtt minden híradás a húsáremelés legújabb tényeivel, következményeivel foglalkozott. Az 1-es csatorna Híradója — mit ad Isten — a tényszerű, tárgyyszerű ismertető helyett bemutatott egy olyan üzletet (vállalkozást?), ahol csökkentették az árakat... Tehát az árak nem emelkednek, hanem csökkennek, ugyebár?!

Szokni vagy szökni?

De hát ez csak afféle televíziós „melléktermék” a mostani, **Nahlik** úr fellépésével egybeeső, „dupla csavaros”, enyhén cinikus, kormányzati megoldásokhoz képest. Eddig is sejtettem: nem az a leg-

főbb baj, hogy **Hankiss Elemér** gyakorlatlan elnök. Esetében még a televízió pénzügyi zűrzavara is megbocsátható lenne — ha **Hankiss** úr átengedné a műsorokat az MDF-nek. (Gyakran tapasztal-

Rezgésfolyamatok

talhatjuk, miként úsznak át állampénzek az amúgy vesztéseget termelő kormánypárti lapokhoz. Csak a módszer módosult az állampárti gyakorlatához képest.)

Nem, nem. **Hankiss Elemér** legnagyobb s megbocsáthatatlan bűne az, hogy nem hagyta MDF-esedni az egész televíziót... A klasszikus liberális eszme szempontjából nem óhajtott, hogy a televíziók többsége esetleg csak prostituálódva dolgozzon to-

vább a „szabad sajtó nagyobb dicsőségére”. Ahogy nap mint nap láthatunk erre példát. Ahogy **Eörsi István** is írja a 168 órában — éppen az **Esti Hírlap** MDF-esítésével kapcsolatban —: „*elvégre aki nem akar prostituálódni, az veheti a kalapját. Elmeget, ha szerencséje van, más lapokhoz vagy más szakmába, vagy felcsaphat munkanélkülinek*”. Mert manapság újra és sok helyütt „csak szökni vagy szökni lehet...”.

Manipuláló vírusok

... Azt állítják a tudósok — amint a 2000 című folyóirat *A homo nonsapiens* című cikkében olvasom —, hogy a biológia egyik legnagyobb rejtélye a vírusok léte és genezise. Akad olyan teória, miszerint a vírusok lényegében elszabadult gének. Ha ez igaz, és a vírusok valóban az evolúció korábbi fázisából való szökevények, akkor aligha tudunk hátborgongatottabb vállalkozást elképzelni, mint manipulálásukat...

Néha arra gondolok, a mostani közéleti játszmaiban a lelket és a mindennapokat „manipuláló” vírusok lényegében történetünk korábbi fázisából való „szökevények”. Behálózzák életünket. S kicsinységünkben valahogy eleve kudarca vagyunk ítéve.

Mert kit lehet manipulálni? Illetve ki állhat ellen az ilyen-olyan manipulációknak? Erre vonatkozóan igen érdekes adalékokat találtam **Alexander Oakwood Mikor** mondjunk nemet és hogyan, avagy út az önbecsüléshez cí-

mű kötetében. Például a könyvben felállított szükséglet-piramis szerint (**Abraham Maslow**) csak az az ember nem manipulálható, aki rendelkezik az élethez nélkülözhetetlen dolgokkal. (Például lakással, ruhával, élelemmel, oxigénnel, meleggel.) És ha úgy érzi: garantálják számára az együttélés szabadságát, a törvényes védelmet. Ha arra ösztökélik, hogy mindent kihozzon magából, amire csak képességeinél, adottságainál fogva lehetősége van.

S miután nálunk mostanában egyre kevesebb a fiziológiai, biztonsági, önmegvalósítási lehetőség — félő, hogy előbb-utóbb valamenyünknek „bedarálnak” a nagy egészbe... Pedig már **Nyikita Hruscsov** is látta — ritka világos pillanatainak egyikében —, hogy „nem terelheted be az embereket fenyegetésekkel a paradicsomba, hogy aztán katonákat állíts a kijáráshoz”.

Még nemzetiszínű zászlóval sem...

Gantner Iona